

זה הדדדדד

زوهديرك ZO HADEREKH

גיליון 15, 9 באפריל 2014

נתניהו נעץ סיכה בבלון השיחות

החלטת הממשלה להמשיך לבנות בהתנחלויות, כמו גם הפרת התחייבותה לשחרר אסירים פלסטינים, פוצצו את המשא-ומתן, שמלכתחילה לא היה אמור לפתור דבר

בפועל, היא המשיכה לאשר בסיטונות בניית יחידות דיור בהתנחלויות בגדה המערבית, האיצה את "ייהוד" מזרח ירושלים, העלימה עין ובעצם עודדה פעולות טרור אלימות של מתנחלים ("תג מחיר"), ושריה העלו הצעות פרובוקטיביות מסוכנות בדבר סיפוח בקעת הירדן, או בדבר שלילת אזרחות מהאזרחים הערבים בוואדי עארה ובמשולש.

המשך בעמוד 4

בתום תשעה חודשים של שיחות ריקות מתוכן בין אש"ף לבין ממשלת ישראל, הגיע המשא-ומתן המדיני כלל הנראה לסופו הצפוי מראש. ממשלת נתניהו נסוגה מהתחייבותה לשחרר אסירים פלסטינים, והודיעה על בנייה נוספת של 700 יחידות דיור חדשות בשכונת גילה בירושלים, מעבר לקו הירוק. בעקבות זאת חתם יו"ר הרשות הפלסטינית, מחמוד עבאס (אבו-מאזן), על בקשת פלסטין להצטרף ל-15 אמנות בינלאומיות שעשר מתוכן הן אמנות הקשורות ישירות באו"ם.

חרף ניסיונותיהם של הממשלה ושל נותני החסות בבית הלבן להטיל את האחריות על הפלסטינים, ברור באיזה צד של המגרש נפל הכדור: "הדאגה הישראלית אינה יכולה לחפות על עובדת יסוד, שהייתה זו ישראל, ולא הרשות הפלסטינית, שהפרה את הסיכומים המוקדמים במשא-ומתן. בסוף חודש מארס אמורה הייתה ישראל לשחרר את הפעימה הרביעית והאחרונה, ובה 26 מתוך 104 האסירים הפלסטינים שהתחייבה לשחרר, על פי הסיכום המוקדם עם הרשות והאמריקאים ביולי אשתקד. מרגע שישאל לא עמדה בהתחייבותיה והתעלמה מלוח הזמנים, הפלסטינים ראו עצמם חופשיים להגיב" (הפרשן הצבאי עמוס הראל, "הארץ", 4.4).

התפתחות זו אינה מפתיעה כאשר מביאים בחשבון את מסגרת המשא-ומתן החלולה מתוכן, אותה כפו ארה"ב וישראל על הפלסטינים. כלפי העולם, הקרינה הממשלה מצג-שווא בדבר מו"מ להקמת מדינה פלסטינית. אולם

מכתבים למערכת

כרסום בסל הבריאות ובביטוחים המשלימים

בעקבות מחלה אורתופדית קשה, אשר הקשתה עליי את התנועה, נזקקתי לטיפול פיזיותרפי ולשיקום. נדהמתי, כאשר הפיזיותרפיסטית שיווקה לי – חרף מצב בריאותי הקשה – את שירותי הרפואה המשלימה של קופת החולים. מאמצי השיווק שלה היו עקשניים ולוחצים, והיא ניסתה לחמוק מלתת לי את הטיפולים להם הייתי זכאית כמבוטחת בקופה. ברור שהופעל לחץ מטעם הסניף של קופת חולים לשווק לי שירות פרטי יקר מאוד, וללחוץ עלי לקנות אותו.

תופעה דומה חזרה על עצמה בכל פעם שניסיתי לקבוע תור לרופא מומחה. מוקדניות הקופה ניסו להפנות אותי לרופאים במסגרת הביטוחים המשלימים, אותם רכשתי במסגרת הקופה. כאשר עמדתי בפני אשפוז בבית החולים, השאלה היחידה שנחקרתי לגביה בידי העובדת הסוציאלית, היא קבלת המידע על אודות הביטוחים המשלימים והפרטיים שבידי. במהרה התברר מדוע דרשה בתוקף לקבל מידע זה: לאו דווקא לקידום בריאותי, אלא לקידום רווחיהם של בתי החולים בהם היא מועסקת. מדובר בבעיה הולכת ומחמירה, המתבטאת בהפיכת הביטוחים המשלימים לחלק בלתי נפרד מהוצאות הבריאות של האזרח.

במקביל, מציעות קופות החולים השונות "שדרוגים ביטוחיים", המכרסמים יותר ויותר בזכות לבריאות. כך, במעגל קסמים ללא מוצא, נאלצים האזרחים לשדרג בהתמדה את הכיסוי הביטוחי, המתייקר ללא הרף. שירותים אלה הוקמו בלחץ הקהל של הנזקקים, אך בהבנה מצד הנהלות הקופות, כי באמצעותם ניתן לגרוף הכנסות נאות.

על מנת לעצור את הידרדרותם של שירותי הבריאות הציבוריים, הכרחי לעקור מן השורש את התפיסה לפיה קופות החולים הן עסק מסחרי, הנמדד על פי יכולתו לגרוף רווחים מן הציבור. קופות החולים חייבות לשוב אל הרעיון המקורי שעמד מאחורי הקמתן: מתן שירותי רפואה מתקדמים לכלל האוכלוסייה. בחוק ביטוח בריאות ממלכתי (1994) נקבע כי הקופות מעניקות שירותים אלה בשם המדינה ובאופן שוויוני לכל תושביה. לא כך הדבר כעת.

ק. אולי, תל-אביב

דברים בשם אומרם

התותחים רועמים אבל המוזות לא שותקות

"בישראל משקיעים פחות מחמישית ממה שצריך להשקיע בתרבות, וזה לא שאין כסף. יש כסף במדינה. הוא פשוט מושקע שוב ושוב בעוד טיל, בעוד כיפת ברזל".

(השחקן זהר שטראוס, "ידיעות אחרונות", 27.3)

הון ושלטון בארצות הברית: התיאוריה

"ההכנסות מהעסקים וההכנסות מהון מתרכזות באופן גובר והולך בידיהם של פחות ופחות אנשים. ב-1979 המאיון העליון החזיק ב-17% מההכנסות מעסקים; ב-2007 זה כבר היה 43%, והמאיון העליון החזיק בנוסף ב-75% מההכנסות מהון. ועדיין, האליטה הזו זוכה לאהבתה הבלתי מסויגת של המפלגה הרפובליקנית. שלא במפתיע, אלה שחיים בתוך הבועה הזאת נוטים להניח, מתוך אינסטינקט, שמה שטוב לאוליגרכים טוב גם לארה"ב".

(פול קרוגמן, כלכלן זוכה פרס נובל, "ניו יורק טיימס", 22.3)

הון ושלטון בארצות הברית: הפרקטיקה

"המועמדים הרפובליקנים עולים לרגל ללאס וגאס לפריימריז של אחד מעשירי ארה"ב, שלדון אדלסון. המיליארדר שתרם 92 מיליון דולר למועמדים המפסידים ב-2012, מחפש הפעם מתמודד רפובליקאי מהזרם המרכזי".

(ידיעה ב-"ושינגטון פוסט", 27.3)

"ישראל ביתנו" תפעל למען הקיבוצים

"השר לביטחון פנים, יצחק אהרונוביץ', התחייב בפני נציגי התנועה כי הוא, יחד עם אנשי מפלגתו וחבריהם נוספים בממשלה, יפעל במרץ לקדם פתרון מהיר וצודק של המשבר החמור בו נתונה התנועה אל מול רשות מקרקעי ישראל. סוכם כי הצוותים הרלוונטיים מטעם התנועה והמשרד ייפגשו בהקדם ויחלו את עבודת המטה, שמטרתה קידום שיתוף הפעולה בתחומים הרלוונטיים".

(עופר נוימן, דובר התנועה הקיבוצית, הודעה לעיתונות, 28.3)

טעם רע

"בישראל המספר 778 מוכר לאנשים רבים כקונפטיטור תותים מתוקה בשלל טעמים. אך למרבה הצער, מדובר גם בנתון מר במיוחד - מספר ההוצאות להורג שבוצעו בשנת 2013 ב-22 מדינות בעולם".

(הכתב רועי סימוני, "וואינט", 27.3)

ניתן לקבל את
"זו הדרך" מדי שבוע
בדואר אלקטרוני
או בדואר רגיל

המעוניינים לקבל בדואר אלקטרוני, ללא תשלום, מתבקשים לשלוח

כתובת דוא"ל אל: zohaderekh@gmail.com

המעוניינים לקבל בדואר רגיל, מתבקשים לנסות את הוצאות המשלוח באמצעות תרומה של 150 שקל בשיק לפקודת המפלגה הקומוניסטית הישראלית, ת"ד 26205, תל-אביב, מיקוד 6126102

אוי, שחיתות שכזאת

כאשר הדלת פתוחה לרווחה, לא נעזרים במתווכים ובמעטפות

מאת תמר גוז'נסקי

היה-היה איש יקר ואהוב שזכה וקיבל את אות הזהירות בדרכים לאחר שלא נרשמה לחובתו אפילו עבירת תנועה אחת במהלך יובל שנים של נהיגה בכבישים. לאחר שהרעיפו עליו ברכות על ההישג והאות, קרץ הדוד ואמר למברכיו בקול מלחש: "קיבלתי את האות, משום שהשוטרים לא תפסו אותי במשך יובל שנים".

הסיפור הזה (שאכן אירע) ממחיש את הריקנות שבהתפעמות שהפגינו רבים וטובים למשמע פסק הדין המרשיע את המשחדים והמשוחחים בפרשת הולילנד. ודאי שהשופט דוד רוזן ראוי לכל דברי ההערכה, וטוב שעדיין יש פרקליטות (זו שגם אותה זוממים להפריט) הנלחמת כדי לחשוף שחיתות שלטונית. הבעיה היא, שאהוד אולמרט נתן את הדין משום שהשוטרים תפסו אותו (לאחר שעד המדינה סיפק את קצות החוטם), ולא משום שמוגרה השיטה המושחתת מיסודה של הון-שלטון.

הרי במהלך החודשים הארוכים של החקירות ושמיעת העדויות ונאומי המשפטנים, חוקקה הכנסת עוד ועוד חוקים, אשר מרטשים את הדמוקרטיה ומחזקים את העוצמה ומרחב השליטה של ההון ועושי דברו. בתחום הקרקעות, מקדמת ממשלת נתניהו חקיקה שנועדה לפרק את מערכת התכנון המרכזית ואת ההגנה על זכויות הציבור, לטובת אלה המכונים "יזמים" ו-"מאכערים", ולטובת אנשי שלטון שאינם בוחלים בשחיתות; לסייע לקבלנים לשווק דירות באמצעות ביטול מוגבל וגזעני של גביית מע"מ על רכישת דירה ראשונה; להעביר קרקעות מדינה חכורות לבעלות בעלי נחלות, וזו רשימה חלקית.

ולמי ששכת, זו הזדמנות להזכיר כי אולמרט היה לא רק שר התעשייה, המסחר והתעסוקה (תמ"ת), אלא גם שר אוצר, שותף מלא לתפיסות הניאו-ליברליות הקיצוניות של נתניהו; להזכיר כי כראש ממשלה הוא מינה את אברהם הירשנזון המושחת (אה, גם אותו תפסו) לכהונת שר האוצר; ולהזכיר כי הוא שיכלל עד מאוד את השיטה של "כלל לא ידעתי, כי הם (המזכירה / ראשת הלשכה / הגזבר) לא סיפרו לי", שיטה שגם אריאל שרון ואהוד ברק עשו בה שימוש.

לבער את השחיתות צריך. אך האם בגדר שחיתות, כזאת שבגינה מגישים תביעה משפטית, כלולה גם ההנחה המפליגה שהשיג קונצרן טבע, אשר שילם מס חברות (שימו לב!) בשיעור המגוחך של 0.3% מהכנסותיו? ודאי שלא. ההנחה ניתנה באופן גלוי ורשמי, ואפילו ללא מאכערים, כי הרי דלתות של ראשי הממשלה ושרי האוצר פתוחות תמיד לקראת הטייקונים ולקראת מי שמנהלים את עסקיהם.

השחיתות במובנה העמוק עוסקת במדיניות ואינה קשורה דווקא בשטרות כסף המועברים במעטפות או במזוודות.

נניח, לצורך הדיון, כי בהשקעות העתק בהתנחלויות, לרבות אלה המועברות בוועדת הכספים ללא פירוט תחת המטרייה של "המחלקה להתיישבות של הסוכנות היהודית", לא מעורבות מעטפות כסף. אך כשלעצמן השקעות אלה, החבויות רובן בתת-סעיפים במשרדי הממשלה השונים, הן שחיתות פוליטית בהתגלמותה, המלווה בנישול ובדיכוי ומשגרת חיילים כדי למנוע כל פגיעה באותן השקעות.

אם פרקליטי הצמרת שכר אולמרט (כמה הם עלו לו?) לא יצליחו לחלצו, אולמרט יגיע לכלא לראשונה בחייו. אך הוא לא יישב בכלא כאחראי לאלפי הקורבנות ולהרס הנורא שזרעו שתי המלחמות שיוזם כראש ממשלה – מלחמת לבנון השנייה (2006) ומלחמת עזה (2008-9).

כדי שזה יקרה, כדי שפוליטיקאים יתנו את הדין לא רק על מעטפות, שוד קרקעות וגידול סביבתי ממאיר, אלא גם על מעשים של אלימות ממסדית שיטתית בדמות מלחמות וכיבוש קולוניאלי, לא די בשופט אמיץ. נחוץ מהפך פוליטי יסודי, כזה שבעקבותיו מעמידים שליטים לדין על רמיסה גסה ואכזרית של זכויות אזרחים ועמים.

ח"כ דב חנין: להלאים את קק"ל

התחקיר של העיתונאי רביב דרוקר, ששודר בערוץ 10 (2.4), חשף כיצד המדינה מזרימה, ללא כל בקרה, נכסים וכספים לגוף בזבזני ובעייתי. "זה רק קצה הקרחון", הגיב ח"כ דב חנין (חד"ש), והוסיף: "התנהלות קק"ל היא דוגמא למערכת עצומה הפועלת בלי שקיפות, בלי בקרה, בלי גבולות. מעבר לכך, זו מערכת מפלה שאין לה כל מקום במדינה דמוקרטית, המחויבת לשוויון בין אזרחים". חנין נערך להגיש הצעת חוק שעיקרה – להלאים את כל נכסי קק"ל בישראל, להעביר את סמכויותיה ופעילויותיה בתחום הסביבתי לרשות הטבע והגנים, ולהחזיר את אדמותיה לקניין המדינה, לתועלת כל האזרחים: יהודים וערבים, פריפריות חברתיות וגיאוגרפיות וכל נפגעי משבר הדיור.

תסריט צה"לי: פיזור הפגנות בלבנון הכבושה

באתר האינטרנט הימני "ערוץ 7", דווח (3.4) כי בצבא מתכננים לתרחיש של עימות צבאי בשטח לבנון, במהלכו יצטרכו חיילי צה"ל להתמודד עם הפגנות ועם מחאות המוניות של תושבים ("הפרות סדר", בלשון הצבא. או בקיצור: הפס"ד). לדברי האתר, "בצה"ל מתכננים לכך שבתגובה אוטומטית לכיבוש כפר מסוים על ידו, תפשוט בקרב תושביו הפרת סדר מסיבית, איתה יידרשו הכוחות להתמודד".

מפקד חטיבה 7, אל"מ נדב לוטן, הגדיל עשות והסביר כי בצבא "מתכננים למציאות דומה למה שקורה לאמריקאים באפגניסטן. משמע, כובשים כפר, מתחיל הפס"ד. לא מדובר רק בהפס"דים טיפוסיים כמו שנראים באיו"ש, אלא אפשר שמדובר גם בהפס"דים הכוללים מטענים וירי נשק קל".

"ככל שמתארכת השהות של צה"ל בכפר, כך גוברת התסיסה". הבהיר סא"ל נריה ישורון, מג"ד בחטיבה, והוסיף כי: "להפס"דים קיימת גם הכנה לוגיסטית של טנקים, לשם לחימה בשטח בנוי".

אימוני הצבא במסגרת תסריט זה מעוררים שאלות מטרידות רבות: האם מתכננים בממשלה הסלמה עתידית נוספת בלבנון? והאם מכך שמיעדים לחיילי צה"ל תפקיד של משטור ושליטה באוכלוסיה אזרחית, יש להבין כי קברניטי המדינה נערכים לכיבוש מתמשך של שטחים לבנוניים?

נתניהו נעץ סיכה בבלון השיחות

המשך מעמוד השער

כבר באוגוסט 2013, בעת שנפתחו השיחות, הזהירה מק"י כי בתנאים הנוכחיים, ייכשל המשא-ומתן, לא משום שאין על מה לדבר, אלא משום שאין לפלסטינים עם מי לדבר: נתניהו אינו מעוניין להגיע לשלום צודק.

שר החוץ האמריקאי ג'ון קרי נחלץ לעזרת נתניהו, והיה שותף בכיר ברקחת עסקה שמטרתה המשך המו"מ. העסקה הייתה אמורה לכלול את שחרור המרגל היהודי-אמריקאי ג'ונתן פולארד, אשר כלוא בארה"ב בעקבות ריגול לטובת ישראל. העובדה שארה"ב הייתה מוכנה ליישר קו בשאלה זו עם הימין המתנחלי והניצי בישראל,

לקנא בקנאים

כמורה, אני מתמלא בקנאה בכל פעם מחדש נוכח היבטים מסוימים בחברה החרדית. אין ספק, שחברה זו סובלת מעיוותים רבים. אולם מבחינת היחס להשכלה ולרכישת דעת – צריך לקום ולמחוא להם כפיים. בעוד שבציבור החילוני, ההנהגה הפוליטית נמסרת לעיתים לידי כוכבי תקשורת, הרי שהסמכות הפוליטית העליונה בציבור החרדי מצויה דווקא אצל מי שהרבו ללמוד. חרדים רבים מוכנים לסרב להתגייס וללכת לכלא, ובתנאי שלא ימנעו מהם ללמוד תורה. ואילו אצל חילונים רבים, מטרת הלימודים היא רכישת מקצוע, אשר יאפשר עבודה משתלמת יותר בעתיד.

אצל החילונים, צעות כל מיני מכללות אינסטנט, המציעות תואר אקדמי (שאיכותו נמוכה) בתמורה לשכר לימוד (שעלותו גבוהה). במקביל, שרי החינוך מנמיכים עוד ועוד את רמתם של מבחני הבגרות. כתוצאה מכך, בוגרי תיכונים ומכללות מסיימים את לימודיהם כשהם רכשו ידיעות ומיומנויות נמוכות מבעבר. חיוני שהחרדים ילמדו מקצועות חילוניים, אך עם יד על הלב - מי דואג לרמתם?

יוסי ס.

מסייעת להמחיש כי היא אינה מתווך ניטראלי בין ישראל לבין הפלסטינים, אלא המשענת העיקרית למדיניותה של ממשלת ישראל. התייצבותו של קרי לצד התביעה של נתניהו כי הפלסטינים "יכירו במדינת ישראל כמדינה יהודית", כמו גם אמירתו, בריאיון לערוץ 2, כי ייתכן הסדר מדיני ללא פינוי מתנחלים (19.2), חושפות עוד יותר את פרצופו האמיתי של "התיווך" האמריקאי.

הצעד בו נקט אבו-מאזן – פנייה למוסדות בינלאומיים – הוא בדיוק הצעד שהשמאל הפלסטיני קרא לעשותו מזה זמן רב. מפלגות השמאל הפלסטיני – ובהם מפלגת העם הפלסטיני, המפלגה-האחות של מק"י – קראו להגביר את צורות המאבק העממיות, ולא לפזר אשליות לגבי "כוונות השלום" של ממשלת הימין בישראל. המשא-ומתן הנוכחי התפוצץ, משום שאותה ממשלה לא הייתה מוכנה ללכת בדרך היחידה שהיא ריאליסטית וצודקת, ומסוגלת להבטיח את הגשמת הזכויות הלאומיות של העם הערבי-פלסטיני וחיים של שלום וביטחון לשני העמים: הקמת מדינה פלסטינית עצמאית בצד מדינת ישראל, בקווי ה-4 ביוני 1967 ("הקו הירוק"); שתי בירות בירושלים; הפירוד; שחרור האסירים הפלסטינים; ופתרון צודק לבעיית הפליטים הפלסטינים בהתאם להחלטות האו"ם.

כל עוד הממשלה בישראל מסרבת אפילו להתחיל לפסוע בדרך זו – המקובלת על מרבית הפלסטינים ונתמכת בידי דעת הקהל העולמית – כל משא-ומתן יהיה הילוך סרק, הנועד לכסות ולחפות על העמקת הכיבוש בשטחים והנצחתו.

"אם תרצו" שוב מסיתה

תנועת הסטודנטים הימנית "אם תרצו", פתחה במסע הסתה תחת הסיסמא "אוניברסיטת ת"א לא תארח מחבלים". קצפם יצא על כך שתאי הסטודנטים של חד"ש ושל תנועת "בני הכפר" הזמינו את המזכ"ל לשעבר של "בני הכפר", מוחמד כנאענה, להרצאה בנושא יום האדמה. "אם תרצו" קראה להנהלת האוניברסיטה, באופן מקארתיסטי, לאסור על פעילות שני התאים.

משמעותו הכלכלית של הסוציאליזם

מאת דני פתר

הדיון לקראת הוועידה שלא-מן-המניין של מק"י, המתקיים בשבועות האחרונים מעל דפי "זו הדרך" ו-"אל-אתיחאד" – מועיל וחשוב. אך נדמה שהעיסוק העיקרי של המשתתפים בדיון (ויצוין שעד עתה רק חברים השתתפו בבימת הדיון, וכי טרם קראתי מאמר פרי-עטה של חברה...) הוא על "כאן ועכשיו". ברצוני לעסוק בשאלה שאנו נוטים שלא להתייחס אליה לעומק: שאלת הסוציאליזם. גם בוועידת המפלגה האחרונה, הוועידה ה-26, הנושא לא זכה בתשומת הלב הראויה.

אל הסוציאליזם זורמים נחלים רבים

יש להקדים ולציין שקריסתה של ברית-המועצות ובעלות בריתה במזרח אירופה הייתה מכה קשה לתנועה הקומוניסטית. מכה זו לא פסחה גם על המפלגות הסוציאל-דמוקרטיות. חלקן שקעו, וחלקן בחרו במדיניות המכונה "הדרך השלישית" – אשר מנהיג הניו-לייבור הבריטי, טוני בלייר, היה מזוהה ביותר איתה – וניסו להכליא בין תמיכה בניאו-ליברליזם לבין הגנה על חלק משרידי מדינה הרווחה. מי שעלה על הסוס המנצח היה הקפיטליזם הגלובלי וארצות-הברית בראשו. אך גם הגלובליזציה הקפיטליסטית נקלעה למשבר, ממנו טרם התאוששה.

עם קריסת ברה"מ, איבד השמאל הרדיקלי את הדגם העיקרי למדינה לא-קפיטליסטית, שבמהלך המאה העשרים שאפו רבים לחקות או ללמוד ממנו. המפלגות הקומוניסטיות השולטות בסין, בווייטנאם ובקובה – שם לא אירעה קריסה דוגמת מזרח אירופה – נקלעו לוויכוח פנימי בסוגיית השוויון בחברה. האם יש צורך בדגם מהסוג שהיוותה ברה"מ? לדעתי כן. ואם הוא אינו קיים במציאות (ולדעת רבים, גם בתוך מק"י, הוא אינו קיים), הרי שעל הקומוניסטים לעצב לעצמם דגם, או דגמים רבים, אליהם הם חותרים, גם אם החתירה היא ארוכת שנים. התרומה שאני מבקש לתרום לדיון, היא לטעון כי אל המטרה הסוציאליסטית זורמים תמיד נחלים רבים.

כנקודת המוצא לדיון אשוב ואדגיש, כי מאבקים חלקיים הם חשובים, שכן הם משיגים הישגים חלקיים המיטיבים את חייהם של העובדים. יתר על כן, אלה הלוקחים חלק במאבקים, מתחנכים תוך כדי המערכה, ורוכשים ביטחון ביכולתם לשנות את המציאות ולהגשים מטרתם. אלה הם שלבים הכרחיים במאבק למען הסוציאליזם.

את הדברים שייכתבו בהמשך ינחו שני עיקרים: ראשית, אין סוציאליזם שאינו דמוקרטי בפירושו המילולי המלא – שלטון העם. רק תהליך שינוי חברתי שרובו של העם רוצה בו, רובם של האנשים העובדים והיוצרים, ראוי להתקרא בשם "סוציאליזם". ושנית, סוציאליזם אינו קומוניזם. העיקרון המנחה בסוציאליזם אינו "לכל אדם לפי צרכיו", כי אם "לכל אדם לפי עבודתו". מהעובדה שרוב האנשים

בחברה הסוציאליסטית יהיו שכירים המועסקים בידי חברות בבעלות ציבורית או פרטית, נובעת לדעתי המסקנה, כי באותה חברה לא עתידה להיעלם תופעת "הערך העודף", אותו מנכסים לעצמם המעסיקים מעבודתו של העובד.

הכלכלה הדמוקרטית

בעולמנו הקפיטליסטי הגלובלי, אין צורך להכביר במילים על אודות השפעת הכלכלה על החברה ועל חייהם של האנשים. דוגמא בולטת לכך היא תופעת "עשר המשפחות" השולטות בקפיטליזם הישראלי וסופחות לעצמן משאבי טבע (הפוספטים בנגב, המינרלים בים המלח, הגז הטבעי שנתגלה בים-התיכון, ועוד). העובדה שקומץ משפחות הון משפיע יותר על התנהלות המדינה מאשר המוני אזרחיה, היה גזל לאור יום של זכותנו הבסיסית לדמוקרטיה. על כן, תנאי ראשון לכלכלה דמוקרטית הוא הבעלות של כלל החברה על האדמה, המים, אוצרות הטבע שעל פני הארץ וכל שבתוכה. ניתן לעשות שימוש באוצרות טבע, כמובן, תוך שמירה על פיתוח בר-קיימא. אבל תמיד יש להקפיד כי זה ייעשה במסגרת הבעלות הציבורית.

כאן ברצוני להעיר הערה חשובה: "ציבורי" אין בהכרח פירושו "מדינתית". בצידה של בעלות המדינה על אמצעי הייצור, ייתכנו בעלויות ציבוריות אחרות: בעלות של ערים ומועצות מקומיות, קואופרטיבים המוקמים ביישובים חקלאיים, בעלות של מוסדות חינוך ותרבות וכד'. בארצות הסוציאליסטיות, התפתח משך עשרות שנים פולחן ה-"ההלאמה המדינתית", שעיקר את האזרחים מיוזמה אישית וקולקטיבית ויצר דגם של "סוציאליזם" בו המדינה נותנת הוראות, כופה ביצועים, ומענישה עקב חריגות מכל סוג שהוא. בשנים האחרונות, נוטה ממשלת קובה לעודד סוג נוסף של בעלות ציבורית, במסגרתו המספרות, הקיוסקים והמוניות אינם נמצאים יותר בבעלות המדינה.

גבולות הבעלות פרטית

כפי שצינתי, רוב העובדים בחברה הסוציאליסטית יעבדו בעבודה פיסית או רוחנית ויהיו שכירים. אולם כפי שלא ייתכן שלא יהיה בחברה הסוציאליסטית שכר מינימום, אשר יבטיח חיים בכבוד לעובד ולבני משפחתו, כך צריכה גם החברה הזאת לאפשר קיום בכבוד בחמישה תחומים לפחות: רווחה, דיור, בריאות, חינוך ותרבות. כמו כן, מחייבת הבעלות הציבורית שיהיו גבולות מחייבים וידועים לכל, אשר קובעים את גובה המירבי של שכר המנהלים ואת היקף ההון שרשאים לצבור אדם פרטי ובני משפחתו. בסוציאליזם לא מתבטל הרכוש הפרטי, ולא מתבטלים גם השוק והתחרות הכלכלית. אולם אסור יהיה לצבור הון, העלול לאיים על האופי הדמוקרטי של הכלכלה הסוציאליסטית.

במסגרת הדיון בדבר החלופה הסוציאליסטית, הכרחי להתייחס גם להיבטים נוספים, עליהם לא כתבתי כאן (חברה משוחררת מאפליה, מגזענות ומכיבוש; חברה המשקיעה בפיתוח התרבות הדמוקרטית והעממית כך שהיא נגישה לאזרחים, ועוד). במאמרי זה העדפתי להתמקד בשאלות הכלכלה, המהוות את הבסיס לחברה שוויונית יותר.

בימת דיון לקראת ועידת מק"י

מאמרי דעה רעיוניים ופוליטיים לבימת הדיון לקראת הוועידה שלא-מן-המניין של מק"י, נא לשלוח אל:

zohaderekh@gmail.com

מי בוזז את אוקראינה?

מאת קלמן אלטמן

האירופי כפוף לנאט"ו בנושאים ביטחוניים, ופירוש הדבר – שאוקראינה כפופה כעת צבאית לנאט"ו, והבסיסים הצבאיים והימיים שלה הועמדו לרשותם של נאט"ו ושל ארה"ב (שהיא השותפה הבכירה בנאט"ו). אוניות מלחמה של נאט"ו וארה"ב היו אמורות לשייט בים השחור מבסיסהן החדשים בקרים, ולאיים על רוסיה ועל נוכחותה בים התיכון.

משאל העם בקרים, בו השתתפו 83% מבעלי זכות ההצבעה ואשר 97% מהם הצביעו בעד ההצטרפות לפדרציה הרוסית, התקבל כצעד מוצדק בידי המפלגה הקומוניסטית של רוסיה, ובידי ממשלות ונצואלה וקובה (שהצביעו באו"ם נגד גינוי רוסיה). אך ב-"זו הדרך" בחרו להביא דווקא את גילויי הדעת של שתי מפלגות שהסתייגו מהצעד הרוסי. המפלגה הקומוניסטית היוונית סבורה, כי "סיפוח קרים לרוסיה אינו מהווה מענה אפקטיבי להתערבות האימפריאליסטית המערבית... הוא יטשטש את הסיבות המעמדיות לעימות, ויכניס מיליוני עובדים למלכודת לאומנית". המפלגה הקומוניסטית של אוקראינה כתבה: "אנו מאמינים שפדרליזציה של הארץ והגברת כוחם של האזורים, יסייעו לשמר את שלמותה הטריטוריאלית של אוקראינה, וייצרו תנאים להחזרת הרגיעה והביטחון לחיי האזרחים". כפי שאומרים – אשרי המאמין. נשאר רק לשכנע את הניאו-פאשיסטים, אשר מילאו תפקיד מרכזי בתפיסת השלטון, בסיוע אמריקאי. בכל אופן, גם שתי מפלגות אלו אינן טוענות ולו ברמז כי יחסה של רוסיה לאוקראינה נובע משיקולים אימפריאליסטיים, וכי מטרתה - "לבזוז את אוקראינה".

במה התבטא "התכנון האימפריאליסטי הרוסי לבזוז את אוקראינה"? בדצמבר הוזילה רוסיה את הגז המיוצא לאוקראינה כמעט בשליש, בתנאי שזו תשלם חוב בגובה 1.55 מיליארד דולר. אוקראינה לא שילמה את חובה, וההנחה בוטלה. עם חתימת הסכם ההתאגדות של אוקראינה עם האיחוד האירופי, רוסיה נסוגה גם מכוונתה לקנות איגרות חוב של ממשלת אוקראינה בשווי 2 מיליארד דולר. בזה נגמר עיקר הניצול האימפריאליסטי מצד רוסיה.

עד כה, הצרכנים האוקראינים נהנו ממחירי גז נמוכים כתוצאה מסובסידיות אדיבות של הממשלה. כעת, בתמורה ל-"עזרה" שמגישה קרן המטבע הבינלאומית, התחייבה הממשלה האוקראינית החדשה לבטל סובסידיות אלה, ומחיר הגז לצרכנים באוקראינה אמור לעלות ב-50% החל ב-1 במאי. קרן המטבע התחייבה לשלם את החוב האוקראיני לבנקים הבינלאומיים, ועל מנת שממשלת אוקראינה תוכל להחזיר לה את החוב – זו התחייבה לקצץ באופן חד בפנסיות ובהוצאות הממשלתיות לחינוך, לבריאות, לתחבורה ציבורית ולסעד. תושבי אוקראינה צפויים עוד להרגיש את ההבדל בין "שני האימפריאליזמים".

תגובת ארה"ב לתוצאות משאל העם בקרים, הייתה לשכנע גם את האירופים להטיל סנקציות. הסנקציה העיקרית יכולה להתייחס לייבוא גז מרוסיה, המספקת כשליש מצריכת הגז באירופה. ארה"ב מחפשת שווקים לעודפי הגז שהיא מפיקה היום בשיטת ה-"פראקינג" (hydraulic fracturing) של סלעי גז, אבל שיווק הגז דורש השקעה של שנים במתקנים בצד האמריקאי להפיכתו לדלק נוזלי (לצורך הובלתו במיכליות), ובצנרת מתאימה בצד האירופי להובלת הדלק לצרכנים.

צפוי, כי בעת ביקורו של הנשיא פוטין בסין במאי יחתם הסכם בדבר מכירת כמויות גדולות של גז רוסיה. רוסיה אינה לוב ואינה איראן, ולא בטוח שהאירופים (או האמריקאים) יפיקו רווחים מצעדי הענישה שהם יזמים.

במאמרו של א"ד "משחקים אימפריאליסטיים" ("זו הדרך", 26.3), הוצגו המאורעות באוקראינה כמאבק בין שני גושים אימפריאליסטיים. א"ד כתב: "המחלוקת בין האיחוד האירופי וארה"ב מצד אחד, לבין הפדרציה הרוסית מצד שני, נסובה סביב השאלה: איזה אימפריאליזם יקבע וישפיע על הכלכלה והפוליטיקה באוקראינה?". בהמשך, הביא א"ד את עמדתם של מארקס ואנגלס, כפי שבוטאה במניפסט הקומוניסטי, לפיה "אחת הדרכים בהן פועלת הבורגנות כדי להתגבר על המשברים התכופים הפוקדים את הכלכלה הקפיטליסטית, היא השתלטות על שווקים חדשים". הוא מפרש כי "נראה שזו גישתם של בעלי ההון באיחוד האירופי וברוסיה, אשר מתכננים לבזוז את אוקראינה". בסיכום דבריו, מתריע א"ד: "אין להוציא מכלל חשבון את האפשרות שבין הצדדים ישנה הסכמה בדבר חלוקת הארץ: קרים לרוסיה, אוקראינה למערב... ואת מי לא הביאו בחשבון בקומבינה האימפריאליסטית? כמובן, את האינטרסים של העמים".

דומני שא"ד קיבל על עצמו לשמש "אור לגויים" בתנועה הקומוניסטית הבינלאומית. עד כה, אף לא אחת מהמפלגות הקומוניסטיות, למיטב ידיעתי, לא העלתה על דעתה להסביר את מעשיה של רוסיה באוקראינה כנובעים מאופייה האימפריאליסטי. בפרשנות הזו מחזיק רק א"ד.

ארה"ב הצליחה להרוס כלכלית ארצות רבות במזרח התיכון, באפריקה ובמקומות אחרים ולצרער את יציבותן (עיראק, לוב, סוריה) ועל הכוונות נמצאות איראן ופקיסטאן. מאחורי מדיניות זו, עומד הרצון לשלוט במקורות הנפט והגז במזה"ת ובמרכז אסיה, ובקווי הנפט והגז המובילים אותם אל השווקים במערב. רוסיה נתפסת בעיני ארה"ב כמכשול בדרך להגשמת מדיניות זו.

אוקראינה נחשבה זה מכבר ראש גשר אפשרי למאמצי נאט"ו וארה"ב לחתור תחת רוסיה באופן צבאי וכלכלי. בשיחת טלפון לשגריר ארה"ב בקייב, הוקלטה ויקטוריה נולנד, סגנית שר החוץ האמריקאי לענייני האיחוד האירופי, באומרה: "כבר השקענו יותר מ-5 מיליארד דולר (!) כעזרה לפיתוח הדמוקרטיה באוקראינה" (לפי פרסום בתחנת הטלוויזיה "Press TV" של רשות השידור באיראן ובתחנת הטלוויזיה הציבורית RT המשדרת מרוסיה). במה התבטאה תמיכה כספית זו? למשל, במימון מפלגות ימניות ניאו-פאשיסטיות ובאימון צלפים וצידום ברובים טלסקופיים. אלה נוצלו ביעילות רבה בקייב כדי לתקוף את המשטרה, במהלך המהומות שלפני הדחת הנשיא ינוקוביץ'.

ב-21 במאוס, לאחר ההפיכה באוקראינה, חתמה הממשלה החדשה על "הסכם התאגדות" (association agreement) עם האיחוד האירופי. לפי סעיף 7.2 של ההסכם, מתחייבת אוקראינה לפעול בהתאם ל-"מדיניות הביטחון וההגנה האירופית". ההסכם מפרט בהמשך כיצד האיחוד

בשבת הבדיון

מאת לילך ובר

"החטיפה של מישל וולבק", שהוקן בפסטיבל הקולנוע הצרפתי בסינמטקים, עשוי היה להיראות כמו התחכמות שהלכה רחוק מדי, אם לא היה מציע דיוקן מרתק של אחד הסופרים החשובים כיום

בסדרה "המקוללים", גיבורי התרבות של הבמאי חגי לוי קרמו עור וגידים באמצעות שחקנים שבוימו בסצנות דוקומנטריות בדיוניות. זו אחת מהסדרות השנויות במחלוקת ששודרו כאן. אי-הנחת נבע, ככל הנראה, מכך שרבים מהצופים הרגישו שהולכו שולל. לחלקם לקח זמן להבין שלפניהם התרחשות בדיונית, במקום בו חיפשו אמת דוקומנטרית על דמויות התופסות חלק משמעותי בעולמם התרבותי. ניתן לומר ש לוי השתמש בדמותם של פנחס שדה, יונה וולך, משה קרוי ואביבה אורי ליצירה אוטוביוגרפית פוליפונית, שאין לחלוק על המקוריות והתעוזה שבה.

"החטיפה של מישל וולבק" הוא סרט בדיוני. המחווה הקולנועית שעושה גיום ניקלו כלפי גיבור התרבות הקרוב ללבו היא מסדר אחר. בתוך סיטואציה מתוסרטת בחופשיות, הסופר וולבק מגלם את הסופר וולבק ברגע שאוב מהידע הציבורי עליו. הסרט מציג את האמת לאמתה – כך

אמר ניקלו בדיון על הסרט בפסטיבל – בדבר ההיעלמות של וולבק ב-16 בספטמבר 2011. אז היה אמור לקדם את ספרו "המפה והטריטוריה" בהולנד – אך נעדר. הצעד הלא אופייני של הסופר, הידוע בקפדנותו, עורר גל של שמועות ותיאוריות קונספירציה.

מן המפורסמות שבשורה של התבטאויות, וולבק הקים עליו את זעמם של חוגים באסלאם הפונדמנטליסטי. לאורך הסרט, דמותו עסוקה יותר בשאלה מי ישלם עליו את דמי הכופר, מאשר בשאלה מי חטף אותו. כמובן, ששתי השאלות הקונקרטיות שעולות כאן אינן רלוונטיות לסרטו של ניקלו. ההתרחשות היא חומר רקע שנועד לאפשר לוולבק להיות וולבק ולגלם את דמותו של וולבק בכפיפה אחת.

לפנינו דרמה קאמרית, במסגרתה מוחזק הסופר וולבק כבן ערוכה בידי חוטפים שלומיאליים, אשר משרתים צד שלישי עם כוונות נעלמות. הזירה היא בית בכפר בפרכי פאריס, שבצד חבורת החוטפים מצויים בו גם הוריו המבוגרים של אחד מהם. הסיטואציה הדרמטית לכאורה יוצרת מצג מתעתע של מעין משפחה אלטרנטיבית, אשר מפגינה ערבות הדדית אד-הוק. את עיקר כושרו הרטורי מפעיל וולבק על חוטפיו על מנת שיאפשרו לו להחזיק ברשותו מצת, והאימה האפשרית מוגחכת לכדי חוסר האפשרות להדליק סיגריה.

עבור סופר שנועד במיזנטרופיות שלו, מפתיע לגלות צדדים חומלים וצנועים בהתנהלותו של וולבק מול חוטפיו. הייצוג הסינמטי של וולבק חורג הן מהייצוג הספרותי שלו והן מדמותו הציבורית, כפי שהיא משתקפת בתקשורת, ובמיוחד עבור סופר העושה שימוש ניכר בכיורגריה האישית שלו ברומאנים שהוא כותב (בהם אחד הגיבורים נקרא בדרך כלל מישל, ודמות בשמו המלא לוקחת חלק ב"המפה והטריטוריה"). כאן, דמותו של וולבק נענית לדימוי שלו, המשתקף בדברי הבמאי שאמר כי המוטיבציה לסרט הייתה היכרות חברית עם הסופר, ושאיפה לתווך את אישיותו הייחודית ואת חוכמתו לקהל הצופים.

ב-"גישות בתעיה" כותב וולבק: "הרוק והקולנוע, שנכנעו לכוח ההשטחה המופלא של הטלוויזיה, איבדו מקסמם בהדרגה. ההבחנה הקודמת בין סרטים, קליפים, אקטואליה, פרסומות, סרטים תיעודיים ותחקירים – הלכה והיטשטשה, לכדי תפיסה של ראווה כוללת".

ההבחנות המיטשטשות בין צורות שונות של אמנות באות לידי ביטוי בסרט זה, שנע בין המוקומנטרי, לבין הדוקומנטרי, לבין העלילתי. כך נהג גם וולבק, שלצד הספרים שפרסם, עשה גם קולנוע והופיע עם שיריו בפסטיבלי מוסיקה. הלא סרטים שבמרכזם כוכב קולנוע, פעמים רבות עושים שימוש בדמותו הציבורית, הנבנית במצטבר על סמך ניואנסים ומניירות שהצופה מזהה על נקל.

רבים מהצופים בסרט שאלו בסקרנות, האם וולבק אכן מחזיק את הסיגריה בין האמה והקמיצה, או שזה אפיון של הדמות בסרט. ייתכן ששאלות מסוג זה עשויות להביך, אך עם זאת הן מבטאות תשוקה לחלץ מתוך סימנים סינמטיים מידע על העולם. מה תעשה מי שלמדה שהסופר מחזיק את הסיגריה בין האמה לבין הקמיצה, בעקבות תאונת כדורגל? האם תמצא לנכון להזכיר מידע זה בשיחת סלון?

ההתרחשויות המאולתרות ברובן מונעות בידי דמויות מורכבות, אשר פתוחות לשיחה ולהיכרות, כמו שיש מדי פעם, ובעיקר בקולנוע צרפתי. הסקרנות הרבה והביקורת שמעורר הסופר בשוביו וכן המניפולציות ההדדיות – יוצרות מתח וציפייה דרוכה. כמו בסיפור בלשי, מטפורה פרשנית היא מרכזית לפענוח יצירה ספרותית. פרטים שעשויים היו להיראות תפלים או חלק ממלאות ריאליסטית, הופכים לרמזים אפשריים בדרך להתרת הקונפליקט.

החופש שמייצר הבדיון מאפשר לחרוג מאיזו מהוגנות או נורמטיביות, אשר מאפיינת פעמים רבות יצירות ביוגרפיות. הלא מדובר בדמות שנאבקה לשרוד. עד כמה שהסיטואציה עשויה להיאאות קומית או מופרכת, ישנם תנאים מוכתבים.

הבדיון אומנם מספק חסות, אך עם זאת התעוזה מתגלה בחריגה מהבדיון, ובמבוכה המתמדת שמתלווה לתהיה האם מה שמוצג מול עינינו הוא אמת. "האמת היא שעורריתית. אבל בלעדיה, דבר אינו ראוי", כותב וולבק ב-"להישאר בחיים". "ראייה ישרה ונאיבית של העולם היא כשלעצמה יצירת מופת. אל מול תביעה זו, המקוריות שוקלת מעט. אל תאג. בכל מקרה, מקוריות כלשהי חייבת להיחלץ מסך כל הפגמים שלך. ככל שזה נוגע לך, אמור פשוט את האמת; אמור בשיא הפשטות את האמת, לא פחות ולא יותר".

נערות ונערים עובדים מתאגדים

"חברת הדואר נמצאת בשלב קריטי, וקיים חשש אמיתי שללא התערבות דחופה של שר האוצר ושל שר התקשורת, החברה תגיע לנקודת אל-חזור ואלפי עובדים יפוטרו", התריע **שמעון פרג'ון**, יו"ר ועד עובדי הדואר. יצוין כי עובדי המכס בגשר אלנבי קיימו אסיפות מחאה והסברה נגד מדיניות שרי האוצר והתקשורת, ובתמיכה בעובדי דואר ישראל וכן בעובדי רשות השידור.

הפגנה סוערת של עובדי כי"ל

מאות מעובדי קבוצת כי"ל המופרטת הפגינו מחוץ למשכן אמנויות הבימה בבאר שבע (1.4). במקום נערכה ועידת הנגב, בה השתתף גם סטפן בורגס, מנכ"ל החברה. העובדים מוחים על "צעדי התייעלות" שמתכננת הנהלת כי"ל, בזמן שלדבריהם החברה מרוויחה ותנאי הבכירים לא נפגעו. למכוניתו של בורגס נגרמו נזקי פח קלים, וכן רוקן האוויר בגלגלים. כמה מהעובדים נכנסו לאולם הוועידה ואף הפריעו לדברי מנכ"ל כי"ל, שהשתתף בפאנל.

מאגר מידע אינטרנטי חדש עבור הכפרים הבלתי מוכרים

לאחר עבודה רבה, פרויקט תיעוד הכפרים הבלתי מוכרים עלה לרשת האינטרנט. האתר כולל את מפת הכפרים בנגב, מידע מפורט על כל כפר (בערבית, בעברית ובאנגלית), פרטי תכניות שמאיימות על הכפרים, וכן תמונות וסרטונים מן הכפרים השונים.

הריסות בכפר בלתי מוכר. צילום: מלאני טקפמן

מפורום דו-קיום בנגב נמסר כי "מדובר במאגר מידע רחב, זמין ואינטראקטיבי, המאפשר גישה לכל גולשת וגולש שמתעניין בנגב בכלל, ובכפרים הבלתי מוכרים בפרט".

כתובת האתר: www.dukium.org/maps

הסתדרות הנוער העובד והלומד מסרה (2.4) כי עובדי רשתות המזון המהיר בבעלות אמריקאית "פיצה האט" ו-"דומינוס פיצה" התאגדו והקימו ועד יציג בכל אחת מהרשתות. פיצה האט מונה כ-900 עובדים ודומינוס פיצה מעסיקה כ-1,000 עובדים, רובם בני נוער וצעירים. בהודעה נמסר כי בעוד שהבעלים של פיצה האט הסכים להיפגש עם ההסתדרות, הרי שבדומינוס פיצה פועלים הבעלים בניגוד לחוק, ומאיימים על העובדים שלא יצטרפו להתארגנות. הוועד הגדול הראשון של בני נוער נוסד ביוני 2012 ברשת בורגראנץ', המעסיקה אלפי עובדים צעירים. תשעה חודשים לאחר מכן חתם הוועד על הסכם קיבוצי לשיפור תנאי העבודה והשכר. ימים ספורים לאחר מכן, הודיעה ההסתדרות כי גם אלפי עובדי רשת מקדונלד'ס התאגדו בדרישה לחתום על הסכם קיבוצי.

סכסוכי עבודה במגזר הציבורי

שורה ארוכה של סכסוכי עבודה במגזר הציבורי הוכרזו בשבוע שעבר (3.4) בידי ועדת התיאום והביצוע של האגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות.

הסכסוך הראשון הוכרז ב-11 בתי החולים הממשלתיים ברחבי הארץ. העילות לסכסוך הן מחסור בכוח אדם ובתקינה בבתי החולים. לדברי העובדים, "נוצר עומס כבד על מערכת הבריאות, המאיים לפגוע בשירות למטופלים". עילה אחרת היא - העסקת עובדי קבלן בבתי החולים.

סכסוך העבודה השני הוכרז במוסדות לרפואת שיניים של קופת חולים מאוחדת, על רקע שינוי ארגוני ומבני שמבצעת הנהלת הקופה במערך רפואת השיניים. השינוי עלול לפגוע בזכויותיה ובתנאי העסקתה של קבוצת העובדים.

סכסוך עבודה שלישי הוכרז באגף רישום והסדר מקרקעין במשרד המשפטים ("טאבר"), בדרישה שהנהלת משרד המשפטים תנהל מו"מ עם ועד העובדים בנוגע לתגמול עבור מבצעים הנחשבים ל"חריגים", כגון "רישום של שיכונים ציבוריים". עוד אומרים העובדים, כי קיים מחסור בכוח אדם עקב הוספת מטלות חדשות.

סכסוכי עבודה נוספים שההסתדרות אישרה הם בעיריית אילת, וזאת על רקע "תוכנית הבראה" הצפויה בעירייה, אשר כוללת פיטורי עובדים וקיצוץ בשכר, וכן בעיריית ראשון לציון, שם מבצעת העירייה מיקור חוץ ו-"הפרטה זוחלת" של תפקידים שבעבר מולאו בידי עובדי העירייה.

עובדי הדואר הפגינו מול ביתו של לפיד

עובדי דואר ישראל קיימו משמרת מחאה (2.4) מול ביתו של שר האוצר, יאיר לפיד, ברמת אביב ג' בצפון תל-אביב. זאת במחאה על תוכנית הקיצוצים שיוזם מנכ"ל החברה. התוכנית תגרום לפיטורים של אלפי עובדים.